

FEUDALISMO

Definición e cronoloxía:

Constituíu a forma de organización político-social e económica de Europa durante gran parte da Idade Media. Plenitude no ano 1100. Decadencia a partir de 1300. Comprende entre os séculos IX e XIII. As súas consecuencias chegan ata a Idade Moderna.

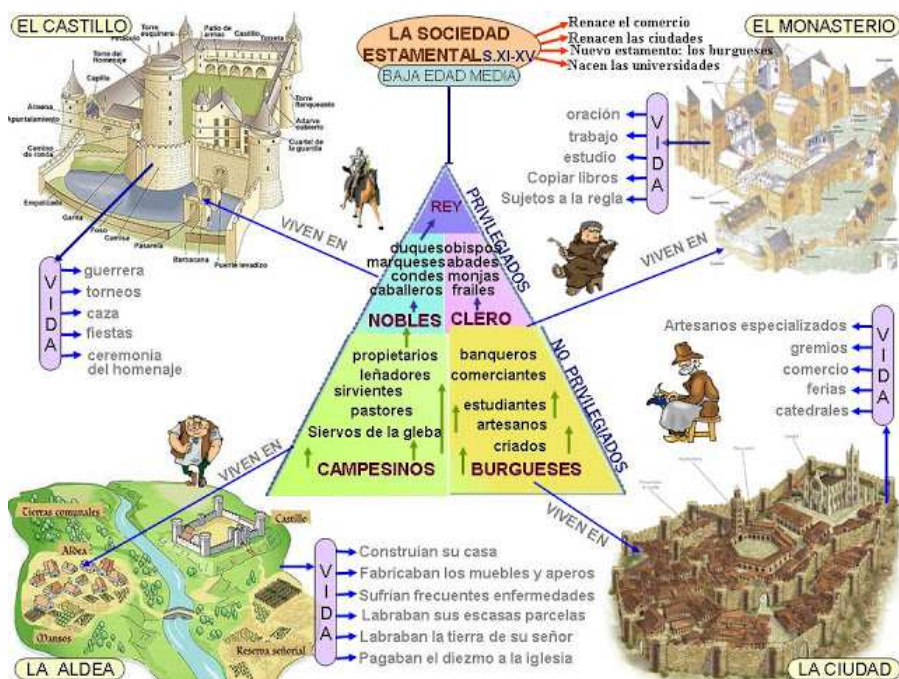
Que é o feudalismo?

A palabra feudalismo procede da xermana "feod" = fidelidade. É o conxunto de institucións que crean e rexen obrigacións de obediencia e servizo, principalmente militar por parte do home libre, chamado VASALO e as obrigacións de protección e sostemento por parte do SEÑOR respecto do vasallo. É dicir, trátase dun contrato entre señor e vasallo, coñecido como ACTO DE HOMENAXE ou VASALAXE ou INVESTIDURA, que se realizaba na torre de igual nome nos castelos. O señor concédelle un feudo e o vasallo ofrécelle servizo (co seu exército ou mesnada) e obediencia (unha traizón ou felonía podía pagar coa perda do feudo).

As súas orixes deben estar na unión das sociedades romana e bárbara, no s. IX, especialmente no mundo carolingio, pois Carlos o Calvo permitiu no 877 a transmisión dos feudos con carácter hereditario ao primoxénito. Xorde así unha nova concepción social.

Como era a organización social da época? ESTAMENTOS - CLASES SOCIAIS

Hai que distinguir entre réxime señorial e feudal. Ambos coexisten e apóianse mutuamente pero o primeiro é anterior ao segundo e sobrevivinte. O sistema feudal só se desenvolveu plenamente en Francia e o señorial nos demais países europeos. Trátase dunha sociedade militar e ao mesmo tempo rural ou campesiña.

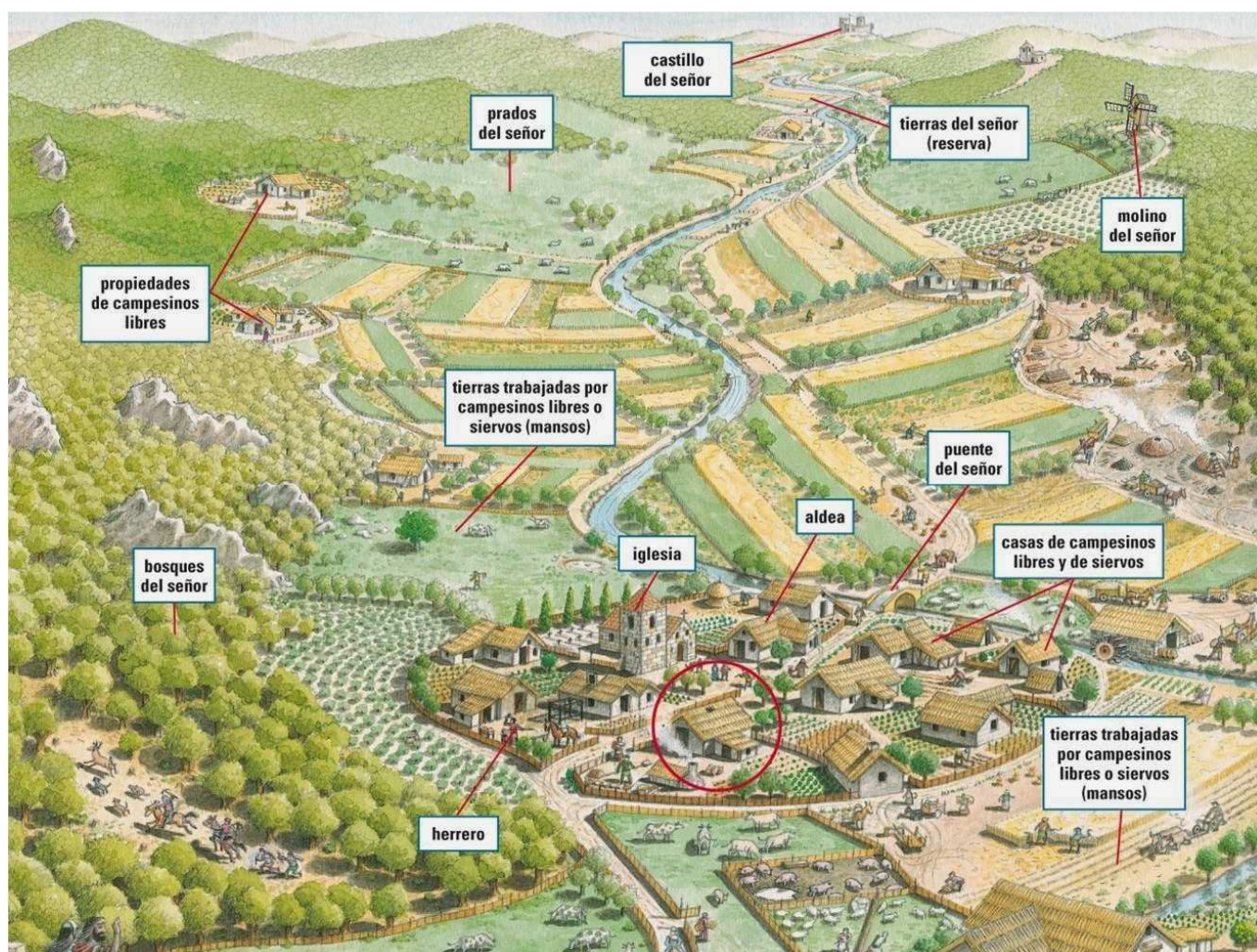
RÉXIME SEÑORIAL:

Na Idade Media a base do poder e a riqueza é a terra, mais a terra non se posúe soa, senon xunto cos homes que a traballan (servos da gleba = terrón de terra que deixa o arado ao desprazarse). Distínguense dous aspectos:

a) **Señorío Territorial** = é dicir, o señorío ou dominio como gran propiedade. A súa orixe é romano, a antiga vila; pero durante a época carolingia constitúense outras grandes propiedades que se uniron ás xa existentes. Estes dominios xurdiron de golpe, por doazón dos reis a un nobre guerreiro ou a un mosteiro ou a unha igrexa. Ou aos poucos porque os campesiños libres entregan as súas terras ao señor a cambio de defensa e protección. Dentro do Dominio ou Señorío hai dúas partes:

1.- **A Reserva:** Terra explotada para o señor polos servos, formada polos edificios (O Castelo ou Mosteiro, as habitacións da servidume, os celeiros, o muíño, a panadaría, o lagar, a adega, a ferrería, as terras -de labor, hortas, viñas, bosques e pastos-).

2.- Os Mansos ou parcelas: cultivadas polos campesiños libres (habitantes da vila ou viláns), ou por servos. Cada manso é unha unidade completa de explotación agrícola con carácter familiar. Toda a terra é propiedade do señor; isto significa que os campesiños se aproveitaban da terra dos seus mansos a cambio de que prestasen ao seu amo (señor) determinados servizos ou prestacións. As prestacións dos titulares dos mansos ao señor: en diñeiro a maneira de renda ou en especies (determinada parte da colleita, algunha cabeza de gando, galiñas, ovos, ...). Outro tipo de prestacións son as CORVEAS, que consistían en traballar na reserva do señor, de forma gratuíta, un número determinado de días (arar, sementar, colleitar, limpar as malas herbas, limpar o foso, segar...) Este tipo de prestacións solucionou o problema da man de obra, por iso é polo que o señor preferise dedicar as terras a mansos e non a reserva. Os dereitos dos titulares dos mansos: poden labrar a súa terra a perpetuidade, non poden abandonala e os seus fillos han de seguir cultivándoa para sempre (para abandonalas, casar ou demais actos da súa vida deben consultar co señor).

b) **Señorío Xurisdiccional** = Son as prerrogativas de carácter público que o señor tiña sobre os habitantes do seu señorío. As causas deste dereito foron dúas: a debilidade do Estado para protexer aos seus súbditos eficazmente, polo que os señores locais substituíron ao rei nos seus dominios; e doutra banda os propios reis entregaron alta autoridade aos señores renunciando ao exercicio do seu poder. Os señoríos eran, por tanto, pequenos estados dentro do Estado.

Dereitos dos señores: Acuñar moeda, administrar xustiza, esixir o pago de impostos (capitación, man morta, montura ou dereitos reais, dereitos de pernada, etc...), obrigar aos campesiños para utilizar os monopolios do señorío (fornos, muíños, herbaxe, mondazgo ou mediante o pago de dereitos).